

Itt is rendkívül nagy szerepe van a környezet példájának. A szülők gyakran mondanak olyan dolgokat gyermekeik előtt, amelyek valótlanságát azok is tudják. Az iskolában kapott feladatokban való segítség is a legtöbbször olyan, hogy abból a gyermek csak hazudni tanul. De az iskola is ráviheti hazudozásra a gyermeket, ha nagyon sokat kíván tőle, amit a gyermek nem tud elvégezni. A tanító még tréfából se mondjon valótlan-ságot, ha pedig tévedett, ismerje be nyíltan. A gyermek egész környezetét hassa át az igazmondás szeretete, hogy a gyermeknek sohase legyen alkalm-a legkisebb valótlan-sággal és hibával sem találkoznia, mert csak így kelthetjük fel benne az igazság érzését és szeretetét.

★

Középiskola és közvélemény. A középiskola nemcsak nálunk, hanem Németországban is heves, sokszor gyűlöletes támadásoknak van kitéve, amelyek nagyon megnehezítik az iskola munkáját. Ennek a jelenségnek az okait kutatja *H. Weimer*, a *Matthias-féle Monatschrift für höhere Schulen* novemberi füzetének. A középiskolák egyenjogúsítását csak úgy lehetett kivívni, ha a szakemberek a nagyközönség és a sajtó támogatását is megnyerhették. Ezalatt a küzdelem alatt mindkét fél erős, sokszor igaztalan kritikát gyakorolt egymáson, de ha a bírálók sok állításukat ma már nem is írná alá ezt a két kritikát, most a közönség és a sajtó egyesíti és együtt használja fel a középiskolák ellen. Hasonló következménnyel járt minden küzdelem, amelyet az iskola emberei egymással szemben folytattak, de a közönséget is bevonták a küzdelembe. Ilyen volt a nyelvi oktatás módszere, a vallástanítás, a természettudományi oktatás stb. reformjára irányuló küzdelem. A küzdelem szép eredményekre vezetett, de a vezetés módja megtermette a maga gyomját. — Mivel magasabb társadalmi álláshoz »bizonyítvány» kell, a szülők erőszakkal is azon vannak, hogy gyermekük megszerezze ezt a bizonyítványt és ha nem megy könnyen a dolog, az iskolát és a tanárt okolják, akik túlságos sokat követelnek, zaklatják a szegény gyermeket. A tanárságnak nem szabad tétlenül néznie ennek a gyűlöletnek az elharpózását, hanem fel kell vennie a küzdelmet vele szemben és pedig első sorban a sajtó útján. De meg kell ragadni erre minden alkalmat tanítógyűléseken épúgy mint a szülői értekezleteken és iskolatársak szövetkezeteiben. Rá kell mutatnunk, hogy nem az iskola, hanem a család és társadalom az a tényező, amely nem felel meg nevelőfeladatának. Ez a támadás előzze meg az iskola megtámadtatását, de ne legyen személyeskedő, gyűlöletes, hanem mindig az igazság és az ügy érdeke vezesse. De a legfontosabb dolog, hogy tekintsünk ma-

gunkba, nézzük szigorúan bíráló szemmel a magunk munkáját. Kuntassuk a tanulókhoz való viszonyunkat és igyekezzünk ezt tökéletesíteni. Szeressük a gyermekeket és szeretessük meg velük az iskolát, akkor eredményes lesz a mi munkánk és elhallgatnak a támadások is.

★

Az anyanyelvi oktatás reformja Franciaországban.

Sok szó esett Franciaországban az elmúlt évben a középiskolai francia tanítás «válságáról». Az előadások és értekezések hatása alatt 1909 júliusában új szabályzat jelent meg a francia nyelv tanításáról, amelyet szeptember végén utasítás jellegű körlevél követett. E körlevél szerint: «A reform egyetlen célja nagyobb szabadságot biztosítani a tanárnak tanítása felépítésében; nevezetesen alkalmat ad nekik arra, hogy fontosságához mért figyelemben részesítsék a tantervben előírt szerzők szövegeinek magyarázását és a francia dolgozatok együttes javítását.» Tehát a dolgozatjavítás is az osztály közös munkája legyen épúgy, mint a szöveg olvasása és magyarázása. A reform megvalósítása céljából a legtöbb osztályban a francia órák száma eggyel szaporodott. A körlevél azonban hangsúlyozza, hogy ez az óraszaporulat ne adjon alkalmat se a leckék, se a dolgozatok szaporítására, hanem az anyag alaposabb feldolgozására. A *Revue Universitaire* novemberi füzetében *Hubert Bourgin* örömmel üdvözli a reformot, amelyben a maga sokszor hangoztatott eszméinek megvalósulását látja, de egyúttal arra is rámutat, hogy a reform nem hibátlan. A troisième B (reáliság negyedik osztálya) úgy nyeri az egy francia órát, hogy elmarad a szokásjog tanítása, ami eddigelé is teljesen céltalan volt. A következő két osztály a latintól, vagy a görögtől veszi el ezt az egy órát, amint már eddigelé is sokszor megtették. De a troisième A-ban az órák szaporodtak eggyel anélkül, hogy ezért valami kárpótlásról gondoskodtak volna.

K—n.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1909. 51. Jahrgang.

Tizenegyedik füzet (november): *Dr. Julius Ruska*, Hans Thoma hetvenedik születésnapjára. — *Wilhelm Krahe*, A német ifjúság első nemzeti ünnepi játéka. — *Dr. Heinrich Schön*, Az első és legfontosabb francia főiskola, a «Collège de France». — *Dr. Georg Lorenz*, Pädagogiai antinómiák. — Szemle. — Irodalom.

★